

A VISEGRÁDI NÉGYEK LEGFŐBB ÜGYÉSZEINEK

SOPOTI NYILATKOZATA

SOPOT, 2015. MÁJUS 15.

EURÓPAI ÜGYÉSZSÉG

1. A Visegrádi Négyek kiemelt figyelmet fordítanak az Európai Ügyészség felállításáról szóló egyeztetésekre.
2. A Legfőbb Ügyészek ismételten hangsúlyozni kívánják, hogy – létrehozása esetén – az Európai Ügyészség eredményesebb és hatékonyabb döntéshozatali eljárásokat kell hogy bevezetnie az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében.
3. A jogbiztonság elvének érvényesítése, valamint az Európai Ügyészség és a nemzeti hatóságok között esetlegesen felmerülő hatásköri összeütközések elkerülésének érdekében a Legfőbb Ügyészek kiemelik az Európai Ügyészség hatáskörei szigorú meghatározásának fontosságát.
4. A Legfőbb Ügyészek véleménye szerint a jelen javaslat nem szabályozza megfelelően a kölcsönös jogi együttműködést az Európai Ügyészség és harmadik államok között, ami esetlegesen az Európai Ügyészség megkereséseinek elutasítását eredményezheti.
5. A Legfőbb Ügyészek megragadják az alkalmat, hogy támogassák a szélesebb döntéshozatali jogkör megítélését a saját nemzeti büntetőjogi rendszerükben jogi szakértelemmel bíró Delegált Európai Ügyészek részére.
6. A Legfőbb Ügyészek emlékeztetnek arra, hogy a magyar legfőbb ügyész által bemutatott „Hálózati Modell” is foglalkozott a fenti kérdések némelyikével.
7. A Legfőbb Ügyészek hangsúlyozni kívánják, hogy a nemzeti hatóságok jövőbeni jelentéstételi kötelezettségének a 10.000 eurót meg nem haladó ügyekben, világosan ki kell fejeznie a hozzáadott értéket.
8. A Legfőbb Ügyészek üdvözlik a Szabályzattervezet egy közös jogi térségre vonatkozó rendelkezésének törlését, lévén az Európai Ügyészség esetleges létrejötte nem eredményezi európai büntető joghatóság létrehozását, mivel az Európai Ügyészség csak az Európai Unió Tagállamaiban lehet a büntető igazságszolgáltatás közreműködője.

RÓMAI KARTA

1. A Visegrádi Négyek legfőbb ügyészei üdvözlik az Európai Ügyészek Konzultatív Tanácsa által kidolgozott 9. számú Véleményt, az úgynevezett Római Kartát, amely kifejezésre juttatja az ügyészségi modellek és az ügyészek jogállására vonatkozó európai normák és alapelvek iránti elkötelezettségét, s amely szerves egységként magában foglalva az Értelmező Rendelkezéseket jól példázza a jogállamiság alapelveinek az ügyészségek feladatára és az ügyészek jogállására való alkalmazását az Emberi Jogok Európai Egyezményének rendelkezésein, az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogán, valamint számos nemzetközi fórum joggyakorlatán alapulván.
2. Ezen, a demokratikus ügyészségi szervezetre vonatkozó normákat az Európai Ügyészséget szabályozó Rendelettervezetnek is kifejezésre kell juttatnia.
3. A Legfőbb Ügyészek elégedettségüknek adnak hangot azzal kapcsolatban, hogy a fent hivatkozott 9. számú Vélemény különböző európai ügyészségi modelleket is figyelembe vesz, s elismeri a függetlenség és alá-fölé rendeltség elvét, mely elvek az Visegrádi Négyek régiója számára alapelvek minősülnek. A Legfőbb Ügyészek ugyanakkor hangsúlyozni kívánják, hogy az ügyészségek feladatának, valamint az ügyészek jogállásának szabályai egy jogállam nemzeti jogában nem változtathatóak meg oly módon, hogy az az ügyészi autonómia és függetlenség garanciáinak (pl. az ügyészség végrehajtó hatalommal való kapcsolatát illető külső garanciáinak, valamint a felettes és beosztott ügyész közti viszony belső garanciáinak) alacsonyabb szintjét eredményezze.
4. A Legfőbb Ügyészek úgy vélik, hogy az ügyészség, mint teljes mértékben demokratikus intézmény stabilitásának alapvető záloga az ügyészség alkotmányban történő szabályozása. Kívánatos, hogy az ügyészségek feladatát meghatározó alapvető rendelkezések egy jogállamban alkotmányos szinten legyenek lefektetve. Csak az ilyen szintű jogi szabályozás garantálhatja az ügyészség demokratizálódási folyamatának visszafordíthatatlanságát. Ezen kívül, az alkotmányos szintű szabályozás szűkíti az ügyészség befolyásolásának a működési feltételek megváltoztatásával való lehetőségét.
5. A Legfőbb Ügyészek egyetértenek abban, hogy az ügyészi szervezet legfelsőbb szintjén levő legfőbb ügyész feladatkörének intézményes elválasztása helyes lépésnek minősült az ügyészségi szervezet függetlensége biztosításának irányába történő elmozdulás szempontjából. A rendszer megfelelő garanciákkal való ellátása révén (így különösen a jogszabályi feltételeknek megfelelő jelöltek demokratikus eljárásban történő kiválasztásával, a megbízatás idejének meghatározásával és a megbízatás megszűnése eseteinek felsorolásával) a legfőbb ügyész személye az ügyészi szervezet külső függetlenségének garanciájává válik.

6. Az ügyészség politikai értelemben is független kell, hogy legyen, azonban az államhatalmi szervezetrendszerből nem zárható ki. Az ügyészség más hatóságokkal való kapcsolati mechanizmusának oly módon kell működnie, hogy ésszerű mértékű egyensúly jöjjön létre az ügyészség függetlensége és a legfőbb ügyész felelőssége között a feladat ügyészségi végrehajtása során.

AZ ÜGYÉSZSÉG ÉS A RENDŐRSÉG KÖZÖTTI KAPCSOLATOK

1. A Visegrádi Négyek Legfőbb Ügyészei azt az álláspontot képviselik, hogy a nyomozás törvényességének biztosítása érdekében az ügyészeknek általánosságban felügyeleti, ellenőrző vagy monitoring szerepet kell biztosítani a rendőrség és más nyomozóhatóságok nyomozásai felett. Az ügyészt teljes mértékben felel a nyomozás törvényességéért és szakszerűségéért, valamint az emberi jogok tiszteletben tartásának biztosításáért.
2. A Legfőbb Ügyészek hangsúlyozzák, hogy az ügyészégi nyomozás hatáskörét törvényben kell meghatározni. Általában véve, az ügyész azokban az esetekben nyomoz, amelyekben a bűncselekmény természete vagy súlya, a bizonyítás bonyolultsága, az elfogultság veszélye, illetve a mentesség indokolja a nyomozást.
3. A Legfőbb Ügyészek kifejezik azt az álláspontjukat, hogy az ügyész aktívan utasítja a rendőrséget és más nyomozóhatóságokat, amennyiben az ügy úgy kívánja, hogy az ügyész vezesse a nyomozást, illetve határozza meg a nyomozás egészének egyes lépéseit. Ilyen esetekben a rendőrségnek és más nyomozóhatóságnak feladataikat és tevékenységüket szigorúan az ügyészi utasításnak megfelelően kell végezniük.
4. Figyelembe véve, hogy amennyiben a törvény másként nem rendelkezik a saját államuk területén a rendőrség és más nyomozóhatóságok végzik a nyomozást és ily módon az ügyek nagyobb részének nyomozását ezen szervek végzik, a Legfőbb Ügyészek általános szabályként hangsúlyozzák, hogy a rendőrségnek és más nyomozóhatóságoknak önállóan kell végezniük tevékenységüket. Ugyanakkor, a rendőrség és más nyomozóhatóságok által folytatott önálló nyomozás esetén, a büntetőeljárás törvény felügyeleti hatáskört kell, hogy biztosítson az ügyész részére a nyomozás törvényességének biztosítása érdekében.
5. A határokon átnyúló bűnözés dinamikája és fejlődése a büntető ügyekben való együttműködés számos formáját és az eljárási cselekmények elvégzésének szükségességét vonja maga után, más államok jogi szabályozásának figyelembe vételével, amely felveti a szakmai specializáció biztosításának szükségességét belső és külső szinten egyaránt, egyforma mértékben érintve az ügyészeket, a rendőrség és más nyomozóhatóságok tisztviselőit.
6. A 2005. május 31-én Budapesten elfogadott 6. Európai Legfőbb Ügyészek Konferenciájának az ügyészek és a rendőrség kapcsolatára vonatkozó megállapításai hatályban maradnak. A Visegrádi Négyek Legfőbb Ügyészei megbízzák Andrzej Seremetet, a Lengyel Köztársaság Legfőbb Ügyészét, a Sopot Nyilatkozat bemutatásával a Legfőbb Ügyészek Konzultatív Fóruma és az Európai Unió Tagállamai Legfőbb Ügyészei és Ügyészégi Vezetői számára, és Polt Pétert,

Magyarország Legfőbb Ügyészét ugyanezen feladattal az Európai Ügyészek Konzultatív Tanácsa számára.

.....
Jaromir ČIŽNÁR
a Szlovák Köztársaság
Legfőbb Ügyésze

.....
POLT Péter
Magyarország
Legfőbb Ügyésze

.....
Andrzej SEREMET
a Lengyel Köztársaság
Legfőbb Ügyésze

.....
Pavel ZEMAN
a Cseh Köztársaság
Legfőbb Ügyésze